

TRETJI ODDELEK

ZADEVA MLADINA, D. D., LJUBLJANA proti SLOVENIJI (ŠT. 2)

(Pritožba št. 43388/17)

SODBA

10. člen • Svoboda izražanja • Civilnopravna sankcija proti izdajatelju za objavo fotografije znanega politika in njegove družine ob fotografiji družine nemškega nacističnega politika Josepha Goebbelsa v satirični rubriki tednika. • Domača sodišča so bila pozvana k tehtanju pravic izdajatelja proti pravicam politika, in ne proti pravicam njegovih družinskih članov, ki so prejeli odškodnino v ločenih domačih postopkih. • Domača sodišča niso dovolj upoštevala širšega konteksta, v katerem je bila sporna objava dana v javnost, njenega omejenega učinka na bralce tednika in njene objave v izrazito satirični rubriki tednika. • Poseg ni bil »potreben v demokratični družbi«.

Pripravila sodna pisarna. Za Sodišče ni zavezujoča.

Strasbourg, 13. januar 2026

Ta sodba bo postala dokončna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku 44. člena konvencije. Mogoči so uredniški popravki.

SVET EVROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

V zadevi Mladina, d. d., Ljubljana proti Sloveniji (št. 2)

Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) kot senat v sestavi:

Joanis Ktistakis, *predsednik*,

Peeter Roosma,

Lətif Hüseynov,

Diana Kovatcheva,

Mateja Đurović,

Canòlic Mingorance Cairat,

Vasilka Sancin, *sodniki*,

in Milan Blaško, *sodni tajnik oddelka*,

ob upoštevanju:

pritožbe (št. 43388/17) proti Republiki Sloveniji, ki jo je 13. junija 2017 na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) na Sodišče vložila slovenska družba, Mladina, d. d., Ljubljana

(v nadaljnjem besedilu: družba pritožnica);

sklepa, da se slovenska vlada (v nadaljnjem besedilu: vlada) obvesti o pritožbi na podlagi 10. člena konvencije in da se preostali del pritožbe razglasi za nesprejemljivega;

stališč strank;

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 25. novembra 2025,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

UVOD

1. Zadeva se nanaša na postopek zaradi razžalitve, v katerem je bila družba pritožnica spoznana za odgovorno za razžalitev zaradi objave fotografije znanega slovenskega politika in njegove družine ob fotografiji družine nemškega nacističnega politika Josepha Goebbelsa. Družba pritožnica vloga pritožbo na podlagi 10. člena konvencije.

DEJSTVA

2. Družba pritožnica je družba v zasebni lasti Mladina, d. d., Ljubljana s sedežem v Ljubljani. Družbo pritožnico je zastopala J. Zakonjšek, odvetnica iz Ljubljane.

3. Vlado je zastopala njena agentka, T. Mihelič Žitko, višja državna odvetnica.

I. OZADJE OBRAVNAVANIH POSTOPKOV PRED DOMAČIMI SODIŠČI

4. Družba pritožnica izdaja politični in kulturni tednik *Mladina*. Tednik ima na koncu rubriko z naslovom »Mladinamit«. Njen naslov je sestavljen iz imena tednika »Mladina« in besede »mit«. Naslov se lahko razlaga tudi kot

zloženska zloga »Mla« in besede »dinamit«.

5. V času obravnavanih dogodkov je bil B. G., ki je v Sloveniji sprožil postopek zaradi razžalitve zoper družbo pritožnico, poslanec, izvoljen v Državni zbor Republike Slovenije, ugledni slovenski politik in član Slovenske demokratske stranke (SDS), ki je bila takrat del opozicije v parlamentu.

6. Pred sporno objavo v *Mladini* je D. S., takratni tiskovni predstavnik politične stranke Socialni demokrati (SD) in nekdanji fotograf družbe pritožnice, na svojem zasebnem profilu na Facebooku objavil fotografijo B. G. ob fotografiji Josepha Goebbelsa. Ta objava in vprašanje o primernosti takšne primerjave sta sprožila živahno razpravo na družbenih omrežjih in v novinarskih medijih.

7. 4. marca 2011 je bil v odziv na zgoraj navedeno javno razpravo o objavi fotografij B. G. in Josepha Goebbelsa na Facebooku v 9. številki *Mladine* objavljen uvodnik glavnega urednika tednika G. R. z naslovom *O Goebbelsu in njegovih*. V uvodniku se je G. R. odzval na navedeno razpravo in zapisal, da je objava fotografij sprožila neupravičeno kritiko D. S. Opozoril je na dvojna merila v slovenskem novinarstvu in potegnil vzporednice med političnimi metodami, ki jih uporablja SDS, katere predstavnik je tudi B. G., in metodami članov nemške nacistične stranke.

8. V ločeni rubriki iste izdaje *Mladine* – satirični rubriki »Mladinamit« – je bil objavljen satirični članek avtorja R. B. z naslovom *Ni vsak dr. G. že dr. Goebbels*. Pod naslovom je bilo objavljeno besedilo:

»Naš nekdanji sodelavec [D. S.] je na svojem profilu na Facebooku dr. G.-ja primerjal z dr. Goebelsom. Uredništvo Mladinamita se pridružuje protestom. Mogoče se zdi, da se dr. G. zgleduje po svojem vzorniku, a mu do njega še veliko manjka in mu trenutno ne seže niti do pasu. Potrebno bo še veliko vaje v manipulaciji. Sieg!«.

9. Pod besedilom sta bili druga ob drugi objavljeni fotografija družine nemškega nacističnega politika Josepha Goebbelsa z napisom »Dr. Goebbels z družino«, in fotografija družine B. G. z napisom »Dr. G. z družino«. Obe fotografiji sta bili enake velikosti in podobne kompozicije, na obeh so prikazani oče, mama in trije otroci. Družinski člani sedijo, mama enega otroka drži v naročju, druga dva sedita ob očetu. Ko je bila fotografija posneta, so bili otroci B. G. domnevno stari manj kot deset let.

10. Fotografija družine B. G., uporabljena v članku, je bila posneta na javni maši na Brezjah na praznik Marijinega vnebovzetja, ki se je je družina (skupaj z mnogo drugimi javnimi in političnimi osebnostmi) udeležila ter dovolila fotografiranje in objavo v drugih časopisih. Marijino vnebovzetje je med najpomembnejšimi verskimi prazniki v Sloveniji, največja maša pa poteka na Brezjah in vsako leto privabi na tisoče obiskovalcev.

II. POZNEJŠI DOGODKI

11. 7. marca 2011, po izidu 9. številke *Mladine*, je G. G., takratni predsednik parlamentarne stranke Zares, ki je bila v času dogodkov del vladne koalicije, v odprtem pismu glavnemu uredniku *Mladine* kritiziral objavo

družinskih fotografij v rubriki »Mladinamit«. Nato je več slovenskih časopisov objavilo kritične odzive, med njimi tudi kritike nekaterih predstavnikov novinarskega poklica in varuha človekovih pravic, ki so objavo v »Mladinamitu« obsodili, ker naj bi kršila etične standarde, zlasti zaradi vpletenosti otrok.

12. V 10. številki *Mladine*, ki je izšla 11. marca 2011, je glavni urednik G. R. objavil uvodnik z naslovom »Pravo ime«, v katerem je zagovarjal odločitev o objavi obravnavanih fotografij. Trdil je, da mediji uporabljajo dvojna merila pri obravnavanju otrok politikov, in poudaril, da je B. G. svoje otroke prostovoljno vključil v politične dejavnosti, da bi si s tem pridobil politično prednost. V isti številki *Mladine* so bili objavljeni tudi članki in prispevki drugih avtorjev, ki so izrazili podporo sporni objavi.

III. POSTOPKI PRED DOMAČIMI SODIŠČI

A. Sodba Okrožnega sodišča v Ljubljani

13. 15. septembra 2011 je B. G. na Okrožno sodišče v Ljubljani vložil tožbo zoper družbo pritožnico. Trdil je, da je objava fotografije njega in njegove družine v 9. številki tednika *Mladina* (glej 8. in 9. odstavek zgoraj), v kateri so jih primerjali z nacističnim politikom in zločincem Josephom Goebbelsom in njegovo družino, ki ji je sledila dodatna vsebina v 10. številki (glej 12. odstavek zgoraj), škodila njegovi časti, dobremu imenu in dostojanstvu, s čimer so bile kršene njegove osebne pravice. Poudaril je, da je primerjava z Josephom Goebbelsom, ki simbolizira totalitarizem, nasilje in etnično čiščenje ter v kontekstu objavljene družinske fotografije umor lastnih otrok, podla in kruta žalitev, ki je izražala prezir do njega in je bila namenjena njegovi diskreditaciji. Trdil je, da so dejanja družbe pritožnice negativno vplivala na njegovo družino kot celoto ter tudi na njegovo ženo in njune tri otroke kot posameznike. Zahteval je odškodnino za nepremoženjsko škodo v višini 40.001 evro (EUR) ter objavo sodbe in opravičila v isti številki *Mladine*.

14. 24. oktobra 2011 je družba pritožnica odgovorila, da svoje ravnanje šteje za zakonito, saj je uresničevala svojo pravico do svobode izražanja. Trdila je, da je B. G. javna osebnost in eden najpomembnejših politikov v Sloveniji. Kot je pojasnila, je glavni urednik G. R. v uvodniku (glej 7. odstavek zgoraj) jasno zapisal, da namen primerjave (fotografij) B. G. in Josepha Goebbelsa ni bil trditi, da je B. G. zločinec ali nacist, temveč primerjati njune metode političnega delovanja in poudariti, da je B. G., podobno kot Joseph Goebbels, podatke in fotografije iz svojega družinskega življenja uporabljal za pridobivanje politične priljubljenosti. Po mnenju družbe pritožnice so bili vsi poznejši članki del politične razprave in so dodatno pojasnili namen sporne objave. Družba pritožnica se je sklicevala na standarde Evropskega sodišča za človekove pravice in njegovo sodno prakso

v zvezi s svobodo tiskanih medijev pri poročanju o zadevah javnega interesa. Družba pritožnica je poudarila, da nobeden od obravnavanih člankov ni enačil B. G. z Josephom Goebbelsom kot posameznikom niti ni namigoval, da bi bil B. G., podobno kot Joseph Goebbels, pripravljen žrtvovati svoje otroke. Primerjava se je nanašala samo na njune politične metode, ki bi dopuščale še ostrejšo kritiko.

15. Okrožno sodišče v Ljubljani je 10. julija 2013 izdalo sodbo, s katero je tožbeni zahtevek B. G. zavrnilo. Okrožno sodišče je pojasnilo, da B. G. nima aktivne legitimacije za uveljavljanje odškodnine za domnevno trpljenje njegovih družinskih članov. Pojasnilo je tudi, da je treba protipravnost obravnavanih člankov presoati kot celoto in ob upoštevanju vseh drugih okoliščin primera. Okrožno sodišče je zato ugotovilo, da je poudarek na fotografijah morda zmanjšal prepoznavnost predmeta novinarske kritike, vendar je temeljita proučitev vseh spornih člankov zagotovila boljše razumevanje. Izrecne navedbe v teh člankih, skupaj z njihovim širšim kontekstom, so jasno pokazale, da je šlo samo za primerjavo političnih metod B. G. z metodami Josepha Goebbelsa. Okrožno sodišče je tako zavrnilo trditev, da članki s primerjavo B. G. z nacističnim zločincem Josephom Goebbelsom sporočajo, da B. G. podpira vse nacistične »vrednote« in da je pripravljen žrtvovati svoje lastne otroke. Okrožno sodišče je navedlo, da ti članki obravnavajo vprašanje, ki je bilo takrat predmet javne razprave, in sicer, ali je dopustno primerjati B. G. z Josephom Goebbelsom (glej 6. odstavek zgoraj), ter se nanašajo na B. G., ki je javna osebnost in bi zato lahko bil izpostavljen ostrejši kritiki kot povprečni državljani. Poleg tega je sodišče ugotovilo, da je bila kritika ravnanja B. G. vrednostna sodba, ki je imela zadostno dejstveno podlago. Okrožno sodišče je tudi menilo, da je bila sporna fotografija nedvomno posneta na javnem dogodku ter da je B. G. svojo družino prostovoljno in večkrat izpostavil pozornosti javnosti, tudi tako, da so se njeni člani pojavili v priljubljenih revijah ter da je dovolil prodajo in promocijsko uporabo njihovih fotografij.

B. Sodba in sklep Višjega sodišča v Ljubljani

16. B. G. se je zoper zgoraj navedeno sodbo pritožil na Višje sodišče v Ljubljani.

17. Višje sodišče v Ljubljani je s sodbo in sklepom z dne 12. februarja 2014 pritožbi B. G. delno ugodilo ter sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani spremenilo. Družbi pritožnici je tako naložilo, da mora v isti izdaji *Mladine* objaviti sodbo skupaj z opravičilom B. G., ki se glasi:

»Mladina, d. d., se opravičuje mag. B. G. za primerjavo fotografije njegove družine s fotografijo, na kateri je Joseph Goebbels s svojo družino. Mladina, d. d.«

18. V delih svoje odločbe, v katerih je višje sodišče zavrnilo zahtevek B. G. za plačilo denarne odškodnine in odločilo o stroških postopka, je sodišče izpodbijano sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo okrožnemu sodišču v ponovno

odločanje. Višje sodišče je potrdilo odločbo sodišča prve stopnje, da objavljena besedila niso posegala v pravico B. G. do ugleda. Ugotovilo pa je, da ta sklep ne velja za objavo in primerjavo družinskih fotografij. Višje sodišče je poudarilo, da vseh člankov in objave fotografij ni treba obravnavati kot celote, saj objavljene fotografije veliko bolj kot besede posežejo v zasebnost posameznika. Zato je menilo, da je treba pri tehtanju pravice do svobode izražanja ter pravice do časti in ugleda posameznika, ki sta v koliziji, besedilo člankov ločiti od objavljenih fotografij in ločeno tehtati nasprotujoče si interese v zvezi s fotografijami. Višje sodišče je priznalo, da sporna fotografija B. G. ne prikazuje le v vlogi znanega javnega politika, temveč tudi neločljivo v vlogi očeta. Nadalje je ugotovilo, da primerjava z drugo fotografijo, ki pooseblja splošno prepoznani simbol zla, povezan z nacističnim režimom, poudarja negativne konotacije, ki se ji pripisujejo.

C. Sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

19. Družba pritožnica je vložila revizijo zoper sodbo Višjega sodišča v Ljubljani. Vrhovno sodišče je glede vprašanja tehtanja pravic v koliziji v zvezi s fotografijama revizijo dopustilo.

20. V sodbi z dne 10. septembra 2015 je Vrhovno sodišče zavrnilo revizijo, ki jo je vložila družba pritožnica. Vrhovno sodišče se je sklicevalo na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice glede pomena svobode izražanja in prakso tega sodišča pri tehtanju pravic v koliziji v primeru fotografij in spremnega besedila. Ugotovilo je, da člankov iz poznejših števil *Mladine* (glej 12. odstavek zgoraj) ni mogoče obravnavati v povezavi s člankom, objavljenim v njeni 9. številki (glej 8. do 9. odstavek zgoraj). Poleg tega je zaključilo, da uvodnika in spornega članka v isti številki ni mogoče šteti za neposredno povezana, ker sta rubriki, v katerih sta bila objavljena, popolnoma ločeni. Zato je Vrhovno sodišče potrdilo, da je treba sporni članek v rubriki »Mladinamit« presojati ločeno, ob upoštevanju fotografije in celotnega konteksta objave članka. Vrhovno sodišče je priznalo, da je »Mladinamit« satirična rubrika in zato uživa širšo zaščito. Hkrati je potrdilo, da je primerjava objavljenih družinskih fotografij presegala primerjavo političnih metod. Ugotovilo je, da sta bili objavljeni fotografiji, postavljeni druga ob drugi, enake velikosti in kompozicije, s čimer sta ustvarili večplastno primerjavo med družino B. G. in družino Josepha Goebbelsa. Vrhovno sodišče je zato sklenilo, da namen družbe pritožnice ni bil le vplivati na javno razpravo o metodah politične propagande, temveč tudi vzbuditi šokantno primerjavo v dojemanju bralcev, zlasti ob upoštevanju okoliščin smrti družine Goebbels.

D. Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije

21. Družba pritožnica je 21. maja 2014 vložila ustavno pritožbo zoper sodbo višjega sodišča z dne 12. februarja 2014 (glej 17. do 18. odstavki

zgoraj) in nato 24. decembra 2015 še ustavno pritožbo zoper sodbo vrhovnega sodišča z dne 10. septembra 2015 (glej 20. odstavek zgoraj). Med drugim je trdila, da je članek satirična kritika politikovega ravnanja in ne primerjava obeh družin ali napad na osebnost B. G. Družba pritožnica je nasprotovala načinu, na katerega so ta sodišča pri tehtanju nasprotujočih si interesov upoštevala ožji in širši kontekst, zlasti v zvezi z drugim objavljenim gradivom. Nasprotovala je tudi ugotovitvam domačih sodišč glede pomena in namena objave.

22. Ustavno sodišče je pritožbi družbe pritožnice obravnavalo skupaj in ju 14. decembra 2016 zavrnilo. Presodilo je, da so sodišča navedla ustrezne in zadostne razloge za svoje odločitve ter vzpostavila pravično ravnovesje med svobodo izražanja družbe pritožnice in ugledom B. G. Ustavno sodišče je priznalo širok obseg svobode tiska. Vendar je ocenilo, da so v konkretnem primeru pristojna sodišča pravilno uporabila ustrezna merila iz lastne sodne prakse in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice.

23. Ustavno sodišče je ugotovilo, da lahko fotografije močneje posežejo v osebnostne pravice kot besedilni članki in jih je zato treba obravnavati ločeno, vendar ob ustreznem upoštevanju konteksta. Priznalo je, da je bila objava del širšega konteksta javne razprave o političnih metodah, ki jih uporablja SDS, ter njihove primerjave z metodami Josepha Goebbelsa in nemške nacistične stranke. Ustavno sodišče je tudi menilo, da širši kontekst vključuje besedilne članke, objavljene v isti in naslednji številki *Mladine*. Ožji kontekst objave fotografij je obsegal besedilni del (naslov in kratko besedilo neposredno nad fotografijama), v katerem je družba pritožnica satirično primerjala B. G. in Josepha Goebbelsa kot manipulativna politika (glej 8. odstavek zgoraj), ter slikovni del, v katerem je družba pritožnica primerjala njuni družini s postavitvijo spornih fotografij drugo zraven druge (glej 9. odstavek zgoraj). Ustavno sodišče je zato sklenilo, da je bila slikovna primerjava osredotočena na obe družini, in ne na oba politika, s čimer je presegla primerjavo političnih metod.

24. Ustavno sodišče je poudarilo, da fotografiji B. G. in Josepha Goebbelsa nista bili objavljeni skupaj z uvodnikom (glej 7. do 8. odstavek zgoraj), da bi ponazorili njegovo sporočilo, ampak v ločeni rubriki. Ustavno sodišče je navedlo, da povprečni bralec *Mladine* morda ni prebral uvodnika ali ni bil seznanjen z njegovo vsebino in zato morda ni povezal njegovega pomena s fotografijama v satiričnem delu. V zvezi s tem je Ustavno sodišče svoje ugotovitve utemeljilo z vidika povprečnega bralca in sklenilo, da bi takšen bralec najverjetneje zaznal primerjavo med obema družinama. Ustavno sodišče se je sklicevalo predvsem na posebni učinek, ki bi ga fotografiji (v nasprotju z besedilom) lahko imeli na bralce, zlasti zaradi negativnih asociacij, povezanih z osebnostjo Josepha Goebbelsa, tudi če bralci niso vedeli, da je ta umoril svoje otroke. Zavrnilo je navedbo družbe pritožnice, da kritika ni bila namenjena B. G. kot osebi, ampak njegovim političnim metodam. Ustavno

sodišče je upoštevalo, da je B. G. javna osebnost, zaradi česar se od njega pričakuje večja strpnost do kritike, upoštevalo pa je tudi satirično naravo objave. Vendar je bil B. G. prikazan kot oče in bi si zato zaslužil varstvo pred neupravičenimi posegi, ki so prizadeli njegovo družino. Čeprav je B. G. svojo družino izpostavil tiskanim medijem, to še ne pomeni, da je s tem dal soglasje za objavo fotografij v kakršnem koli kontekstu. Poleg tega je Ustavno sodišče navedlo, da neprimerne primerjave med družino B. G. in družino Josepha Goebbelsa ne upravičuje to, da sta B. G. in njegova politična stranka SDS ostro kritizirala druge in se pri tem sklicevala na nacizem in fašizem. Ustavno sodišče je tudi ugotovilo, da bi bil izid presoje obravnavanih pravic najverjetneje drugačen, če bi se slikovni vidik satiričnega prispevka osredotočil samo na primerjavo med B. G. in Josephom Goebbelsom v njunih političnih vlogah, tako kot besedilni deli, in ne tudi na njuni družini. Po mnenju Ustavnega sodišča satirična narava objave v okoliščinah tega primera ni mogla prevesiti tehtnice v korist svobode izražanja.

E. Ponovno odločanje o zahtevku za odškodnino

25. Po ponovnem odločanju na podlagi sklepa Višjega sodišča v Ljubljani z dne 12. februarja 2014 (glej 17. do 18. odstavek zgoraj) je Okrožno sodišče v Ljubljani s sodbo z dne 24. marca 2016 družbi pritožnici naložilo, da mora B. G. plačati odškodnino v višini 5.000 EUR skupaj z zamudnimi obrestmi od 8. oktobra 2011 naprej, preostali del zahtevka pa zavrnilo. Okrožno sodišče v Ljubljani je odškodnino prisodilo, potem ko je ugotovilo, da je objava družinskih fotografij posegla v duševni mir in osebno dostojanstvo B. G., zlasti v povezavi z njegovo vlogo družinskega človeka in očeta.

26. B. G. in družba pritožnica sta se zoper sodbo z dne 24. marca 2016 pritožila.

27. Višje sodišče v Ljubljani je s sklepom z dne 18. januarja 2017 pritožbama ugodilo, razveljavilo izpodbijano sodbo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v ponovno odločanje. Višje sodišče je ugotovilo, da sodišče prve stopnje pri presoji odškodninskega zahtevka ni upoštevalo vseh relevantnih okoliščin, in sicer povezave objavljenih fotografij z vprašanjem javnega interesa ter javne vloge B. G., njegovega preteklega ravnanja in soglasja za fotografiranje. Kot je poudarilo sodišče, sankcija ne sme biti tako stroga, da bi lahko imela zastraševalni učinek na novinarje.

28. Po drugem ponovnem odločanju je Okrožno sodišče v Ljubljani ob upoštevanju okoliščin, ki jih je navedlo Višje sodišče v Ljubljani, 10. aprila 2017 izdalo sodbo. Družbi pritožnici je znova naložilo, da mora B. G. plačati odškodnino v višini 5.000 EUR skupaj z zamudnimi obrestmi od 8. oktobra 2011 naprej, preostali del zahtevka B. G. pa je sodišče zavrnilo.

29. Zoper sodbo z dne 10. aprila 2017 sta se pritožila tako B. G. kot tudi družba pritožnica, pri čemer je vsaka stranka izpodbijala višino prisojene odškodnine, vendar z različnih vidikov.

30. Višje sodišče v Ljubljani je s sodbo z dne 11. oktobra 2017 delno

ugodilo pritožbi družbe pritožnice in spremenilo sodbo, zoper katero je bila vložena pritožba, tako, da je prisojeno odškodnino znižalo za 2.000 EUR. Zato je bilo družbi pritožnici naloženo, da B. G. plača 3.000 EUR skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od 8. oktobra 2011 naprej. Višje sodišče je potrdilo, da je sodišče prve stopnje ustrezno upoštevalo vse pomembne dejavnike, vključno z morebitnim zastraševalnim učinkom na uresničevanje pravice do svobode izražanja. Vendar je ugotovilo, da je bila prisojena odškodnina kljub temu pretirana in ni bila v skladu z odškodninami v podobnih primerih. Višje sodišče je tudi delno ugodilo pritožbi B. G. in povečalo znesek, odmerjen v zvezi s stroški postopka, ki jih je morala družba pritožnica povrniti. Preostali del obeh pritožb je zavrnilo.

F. Druga pomembna dejstva

31. Zaradi člankov, na katere se je B. G. skliceval v svoji tožbi (glej 13. odstavek zgoraj), ter objave in primerjave fotografij družin B. G. in Josepha Goebbelsa v satirični rubriki *Mladine* »Mladinamit« so člani družine B. G. vložili odškodninske zahteve v ločenih postopkih. S pravnomočno sodbo Višjega sodišča v Ljubljani z dne 12. aprila 2017 so njegovi trije otroci prejeli skupno 14.000 EUR, žena pa je z družbo pritožnico sklenila poravnavo za nerazkriti znesek.

UPOŠTEVANI PRAVNI OKVIR

I. USTAVA

32. Upoštevane ustavne določbe se glasijo:

15. člen (uresničevanje in omejevanje pravic)

»...

Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta ustava.

...«

34. člen (pravica do osebnega dostojanstva in varnosti)

»Vsakdo ima pravico do osebnega dostojanstva in varnosti.«

35. člen

(varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic)

»Zagotovljena je nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic.«

**39. člen
(svoboda izražanja)**

»Zagotovljena je svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema ter širi vesti in mnenja. «

II. VELJAVNO CIVILNO PRAVO

33. V skladu s 179. členom Obligacijskega zakonika, ki je zakonska podlaga za dodelitev odškodnine za nepremoženjsko škodo, se odškodnina lahko prisodi pri kršitvi osebnostnih pravic posameznika, če okoliščine primera, zlasti stopnja in trajanje s tem povzročenega trpljenja in strahu, takšno dodelitev opravičujejo. Poleg tega lahko sodišče na podlagi 178. člena Obligacijskega zakonika ob kršitvi osebnostne pravice, kot je pravica do ugleda, odredi, da se sodba objavi na stroške tožene stranke ali da se sporna izjava popravi ali umakne.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 10. ČLENA KONVENCIJE

34. Družba pritožnica se je pritožila, da so odločitve domačih sodišč kršile njeno svobodo izražanja po 10. členu konvencije, ki se v upoštevnik delih glasi:

»1. Vsakdo ima pravico do svobode izražanja. Ta pravica obsega svobodo mišljenja ter sprejemanja in sporočanja informacij in idej brez vmešavanja javne oblasti in ne glede na meje ...

2. Izvrševanje teh svoboščin vključuje tudi dolžnosti in odgovornosti in je zato lahko podrejeno obličnosti in pogojem, omejitvam ali kaznim, ki jih določa zakon in ki so nujne v demokratični družbi ... za varovanje ugleda ali pravic drugih ljudi ...«

A. Sprejemljivost

35. Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ugotavlja, da ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Navedbe strank

(a) Družba pritožnica

36. Družba pritožnica je navedla, da so sodišča napačno dala prednost

časti in dobremu imenu B. G. pred pravico družbe pritožnice do svobode izražanja. Trdila je, da so domača sodišča spregledala ali napačno ocenila pomembne vidike zadeve, kot sta satirična narava obravnavane objave in dejstvo, da B. G. ni bil napaden v vlogi očeta, temveč kot politik, ki je svojo družino sam izpostavil javnosti, da bi s tem pritegnil volivce, ki prisegajo na tradicionalne družinske vrednote.

37. Družba pritožnica je trdila, da je bilo treba v skladu s sodno prakso Sodišča upoštevati vidik povprečnega bralca, ki bi v tem primeru razumel, da objava pomeni kritiko dejanj politika, ne pa primerjave med družinama. To je izhajalo tako iz širšega konteksta (javna razprava o objavi na Facebooku) kot tudi iz ožjega konteksta (naslov in besedilo članka »Ni vsak dr. G. dr. Goebbels«).

38. Družba pritožnica je opozorila, da je bila uporabljena fotografija družine B. G. posneta na javni maši, kjer je B. G. dovolil fotografiranje in poznejšo objavo fotografij v drugih časopisih. Družba pritožnica je ob tem poudarila, da je maša na Brezjah ob prazniku Marijinega vnebovzetja politični dogodek, ki pritegne veliko medijske pozornosti in se ga vsako leto udeležijo pomembni desničarski politiki. Zato je po mnenju družbe pritožnice vsak politik, ki se je maše udeležil, tudi v spremstvu svoje družine, tam nastopal kot politik in bi lahko bil izpostavljen ostrim kritikam, vključno s primerjavami z Josephom Goebbelsom.

39. Poleg tega je družba pritožnica trdila, da so domača sodišča spregledala, da je ravnanje B. G. zaznamovano z nestrpnostjo, ksenofobijo in nacionalizmom. V zvezi s tem je poudarila, da sta B. G. sam in njegova politična stranka SDS pogosto izražala nestrpna stališča in ostro kritizirala svoje nasprotnike, med drugim tudi s primerjavo z osebami, povezanimi z nacizmom in fašizmom.

40. Družba pritožnica je prav tako poudarila, da so se domači postopki nanašali le na B. G., ne pa na njegovo družino, in trdila, da je Ustavno sodišče B. G. neupravičeno priznalo pravico do varovanja ne le njegovega lastnega ugleda, ampak tudi ugleda njegove družine kot celote. V zvezi s tem je družba pritožnica poudarila, da so člani družine B. G. svoje pravice uveljavljali v ločenih postopkih.

(b) Vlada

41. Vlada je priznala, da odločitve domačih sodišč zoper družbo pritožnico pomenijo poseg v njeno pravico do svobode izražanja v skladu z 10. členom konvencije. Poudarila pa je, da je imel ta poseg zakonsko podlago, to sta 178. in 179. člen Obligacijskega zakonika, ter je sledil enemu od zakonitih ciljev iz drugega odstavka 10. člena konvencije, in sicer varovanju ugleda ali pravic drugih ljudi. Glede nujnosti posega je vlada trdila, da so domača sodišča uporabila merila, ki jih je določilo Sodišče, in skrbno pretehtala dve pravici v koliziji: pravico družbe pritožnice do svobode izražanja in pravico B. G. do ugleda.

42. Kot je poudarila vlada, so domača sodišča pri tehtanju pravic v koliziji upoštevala, da svoboda izražanja ni povezana samo z vsebino članka, temveč tudi z obliko in načinom izražanja. Zato so domača sodišča ločeno pretehtala nasprotujoče si interese v zvezi s fotografijami, pri čemer so upoštevala pomen širšega in ožjega konteksta (glej 23. odstavek zgoraj).

43. Vlada je poudarila javno kritiko, ki je sledila, potem ko je družba pritožnica objavila družinski fotografiji in sporno primerjavo med družinama, vključno s kritikami, ki so jih med številnimi drugimi izrazili politiki, novinarji in varuh človekovih pravic. Po njenih trditvah to le dodatno potrjuje, da so bili zaključki domačih sodišč pravilni.

44. Glede pomena politične satire se je vlada sklicevala na utemeljitev Ustavnega sodišča, po kateri bi politična satira v danih okoliščinah pomenila kritiko politika, če bi bil v slikovnem delu članka B. G. edini predmet satirične primerjave, kot je bil v besedilnem delu (glej 24 odstavek zgoraj). V zvezi s tem je vlada poudarila, da ne bi bilo potrebe po dodatnem pojasnjevanju namena objave fotografij družin v člankih, objavljenih v naslednji številki tednika, če bi bil pomen te politične satire res tako jasen, kot je trdila družba pritožnica. Po mnenju vlade to potrjuje, da si povprečni bralec objave fotografij ni razlagal na enak način, kot je trdila družba pritožnica v svojih navedbah Sodišču in pred domačimi sodišči.

45. Po mnenju vlade trditev družbe pritožnice, da so domača sodišča B. G. priznala posebno pravico do varovanja ugleda njegove družine kot celote (glej 40. odstavek zgoraj), nima podlage v odločitvah domačih sodišč. Po mnenju vlade so ta sodišča upoštevala čustveni vpliv objave fotografij na B. G. kot moža in očeta. Dejstva so nakazovala, da je objava negativno vplivala na počutje članov družine B. G., kar se je odrazilo v družinski dinamiki. Ker je počutje posameznika naravno povezano s počutjem njegove družine, je vlada trdila, da je trpljenje, ki so ga doživeli člani družine B. G., vplivalo tudi na počutje B. G., ki je bilo v središču zadeve.

46. Na koncu je vlada izpodbijala trditev družbe pritožnice (glej 38. odstavek zgoraj), da maša na Brezjah ob prazniku Marijinega vnebovzvetja ni družinski dogodek, temveč le zelo odmeven politični dogodek, in opozorila, da je ta maša osrednji dogodek pomembnega verskega romanja.

2. Presoja Sodišča

47. Pritožba družbe pritožnice izhaja iz domačih postopkov, v katerih je bila družba pritožnica spoznana za odgovorno za razžalitev. Naloženo ji je bilo, da objavi sodbo, izdano v njeno škodo, in opravičilo ter B. G. plača odškodnino, ker je bilo ugotovljeno, da so bile z objavo njegove družinske fotografije v satirični rubriki tednika družbe pritožnice kršene njegove pravice. Sodišče ocenjuje, kar med strankama ni sporno, da so sodbe domačih sodišč, zoper katere se je pritožila družba pritožnica, pomenile »poseg« v uresničevanje njene pravice do svobode izražanja (glej 41. odstavek zgoraj; glej zadevi *Medžlis Islamske Zajednice Brčko in drugi proti Bosni in*

Hercegovini [VS], št. 17224/11, 66. odstavek, 27. junij 2017, in *Couderc in Hachette Filipacchi Associes proti Franciji* [VS], št. 40454/07, 79. odstavek, ESČP 2015 (izvlečki)). Zato je treba ugotoviti, ali je bil poseg »predpisan z zakonom«, ali je sledil enemu zakonitemu cilju ali več zakonitim ciljem iz drugega odstavka 10. člena konvencije in ali je bil »potreben v demokratični družbi« za doseg teh ciljev (glej zadevo *Hrachya Harutyunyan proti Armeniji*, št. 15028/16, 37. odstavek, 27. avgust 2024, in zadevo *Medžlis Islamske Zajednice Brčko in drugi*, navedeno zgoraj, 67. odstavek).

48. Sodišče nadalje ugotavlja – in tudi to ni sporno – da je bil poseg, zoper katerega je bila vložena pritožba, predpisan z zakonom, in sicer s 178. in 179. členom Obligacijskega zakonika (glej 33. odstavek zgoraj), ter da je bil namenjen uresničevanju zakonitega cilja, navedenega v drugem odstavku 10. člena konvencije, namreč »varovanju ugleda ali pravic drugih ljudi«.

49. Sodišče mora še proučiti glavno vprašanje v tej zadevi – in edino sporno med strankama – to je, ali je bil poseg »potreben v demokratični družbi«.

(a) Splošna veljavna načela

50. Splošna načela za presojo nujnosti posega v uresničevanje svobode izražanja so bila povzeta v zadevi *Bédat proti Švici* ([VS], št. 56925/08, 48. odstavek, 29. marec 2016) in pred kratkim v zadevi *Halet proti Luksemburgu* ([VS], št. 21884/18, 110. člen, 14. februar 2023).

51. Sodišče je že večkrat ugotovilo, da je satira oblika umetniškega izražanja in družbenega komentarja, ki zaradi svojih značilnih lastnosti pretiravanja in izkrivljanja resničnosti po svoji naravi vzbuja provokacijo in vznemirjanje. Zato je treba vsak poseg v pravico do uporabe tega sredstva izražanja presojati s posebno skrbnostjo (glej zadevi *Sousa Goucha proti Portugalski*, št. 70434/12, 50. odstavek, 22. marec 2016, in *Handzhiyski proti Bolgariji*, št. 10783/14, 51. odstavek, 6. april 2021).

52. Sodišče znova poudarja, da je pravica do varovanja ugleda pravica, varovana po 8. členu konvencije kot del pravice do spoštovanja zasebnega življenja. Da bi se 8. člen lahko uporabil, pa mora napad na osebni ugled doseči določeno stopnjo resnosti in mora biti izveden na način, ki posega v osebno pravico do spoštovanja zasebnega življenja (glej zadevo *Khural in Zeynalov proti Azerbajdžanu*, št. 55069/11, 39. odstavek, 6. oktober 2022, in zadevo *Bédat*, navedeno zgoraj, 72. odstavek). V takih primerih se lahko od Sodišča zahteva, da preveri, ali so domači organi vzpostavili pravično ravnoesje pri varovanju dveh vrednot, zagotovljenih s konvencijo, in sicer svobode izražanja (kot jo varuje 10. člen) na eni strani in pravice do spoštovanja zasebnega življenja iz 8. člena na drugi strani. Splošna načela, ki se uporabljajo za tehtanje teh pravic, ter ustrezní način, ki ga je treba pri tem uporabiti, so bili povzeti v zadevah *Medžlis Islamske Zajednice Brčko in drugi* (navedeni zgoraj, 77.–78. odstavek) in *Annen proti Nemčiji* (št. 6) (št. 3779/11, 22.–23. odstavek, 18. oktober 2018).

53. Glede svobode izražanja v okviru poročanja in objavljanja fotografij, vprašanja presoje potrebe posega v to svobodo in polja proste presoje države v zvezi s tem se Sodišče sklicuje na svojo ustaljeno sodno prakso v zadevah *Couderc in Hachette Filipacchi Associes* (navedeno zgoraj, 83.–87. odstavek in 90.–93. odstavek), *Von Hannover proti Nemčiji* (št. 2) ([GC], št. 40660/08 in 60641/08, 95.–107. odstavek, ESČP 2012) in *Axel Springer AG proti Nemčiji* ([GC], št. 39954/08, 78.–88. odstavek, 7. februar 2012).

54. Sodišče želi poudariti, da svoboda izražanja sicer vključuje objavo fotografij, vendar je to področje, na katerem je varstvo pravic in ugleda drugih še posebej pomembno, saj fotografije lahko vsebujejo zelo osebne ali celo intimne informacije o posamezniku in njegovi družini (glej zadevo *Von Hannover* (št. 2), navedeno zgoraj, 103. odstavek, in zadevo *Eerikainen in drugi proti Finski*, št. 3514/02, 70. odstavek, 10. februar 2009). Zato je morda treba razlikovati med besedilom poročila in objavo fotografij (glej zadevo *Rothe proti Avstriji*, št. 6490/07, 73. odstavek, 4. december 2012). Poleg tega je morebitni vpliv obravnavanega izraznega sredstva pomemben dejavnik pri presoji sorazmernosti posega (glej zadevi *Jersild proti Danski*, 23. september 1994, 31. odstavek, serija A št. 298, in *Murphy proti Irski*, št. 44179/98, 69. odstavek, ESČP 2003-IX (izvlečki)).

55. Sodišče je v svoji sodni praksi opredelilo več meril za tehtanje pravic v koliziji po 8. in 10. členu konvencije, zlasti v primerih, ko je šlo za objavo fotografij. Ta merila vključujejo: prispevek k razpravi v javnem interesu; stopnjo prepoznavnosti osebe, na katero se objava nanaša; predmet objave; preteklo ravnanje te osebe; vsebino, obliko in posledice objave ter, kadar je to primerno, okoliščine nastanka fotografij (glej zadevi *Von Hannover* (št. 2), navedeno zgoraj, 108.–13. odstavek, in *Von Hannover* (št. 3), št. 8772/10, 46. odstavek, 19. september 2013). Pri proučevanju pritožbe, vložene po 10. členu, bo Sodišče proučilo tudi način pridobitve informacij, njihovo resničnost in težo kazni, naložene novinarjem ali izdajateljem (glej zadevo *Couderc in Couderc ter zadevi Hachette Filipacchi Associes*, 93. odstavek, in *Axel Springer AG*, 89.–95. odstavek, obe navedeni zgoraj). Poleg tega želi Sodišče poudariti, da mora v vseh primerih te vrste presoditi, ali so novinarji ravnali v skladu s svojimi dolžnostmi in odgovornostmi, zlasti v skladu z novinarsko etiko (glej zadevi *M. L. proti Slovaški*, št. 34159/17, 41. odstavek, 14. oktober 2021, in *Cumpuna in Mazare proti Romuniji* [VS], št. 33348/96, 102. odstavek, ESČP 2004-XI).

56. Sodišče v vsakem primeru presodi, ali se lahko tako opredeljena merila prenesejo na posamezni primer, čeprav lahko imajo nekatera merila glede na posebne okoliščine primera večjo ali manjšo težo (glej zadevi *Satakunnan Markkinaporssi Oy in Satamedia Oy proti Finski* [VS], št. 931/13, 166. odstavek, 27. junij 2017, in *Mediengruppe Österreich GmbH proti Avstriji*, št. 37713/18, 51. odstavek, 26. april 2022).

57. Če so domači organi opravili tehtanje pravic v koliziji v skladu z merili, opredeljenimi v sodni praksi Sodišča, kot je povzeto zgoraj, bi Sodišče

potrebovalo tehtne razloge, da bi svoje stališče spremenilo in sprejelo stališče domačih sodišč (glej zadevo *Axel Springer AG*, navedeno zgoraj, 88. odstavek; zadevo *Von Hannover* (št. 2), navedeno zgoraj, 107. odstavek; in nedavno zadevo *Delfi AS proti Estoniji* [VS], št. 64569/09, 139. odstavek, ESČP 2015).

58. Sodišče v zvezi s tem znova poudarja, da njegova naloga pri opravljanju nadzorne funkcije ni nadomestiti domačih organov, temveč po 10. členu konvencije oceniti odločbe, ki so jih ti organi sprejeli v skladu s svojim pooblastilom za prosto presojo. To pa ne pomeni, da je nadzor omejen na ugotavljanje, ali je tožena država svojo diskrecijsko pravico uporabila razumno, skrbno in v dobri veri; naloga Sodišča je namreč, da poseg, zoper katerega je bila vložena pritožba, presodi ob upoštevanju primera kot celote in ugotovi, ali so razlogi, ki so jih domači organi navedli v njegovo utemeljitev, »ustrezni in zadostni«. Pri tem se mora Sodišče prepričati, da domači organi niso uporabili le standardov, ki so v skladu z načeli iz 10. člena, ampak so svoje odločitve tudi utemeljili na sprejemljivi presoji ustreznih dejstev (glej zadevi *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. proti Slovaški* (št. 3), št. 37986/09, 77. odstavek, 7. januar 2014, in *Saaristo in drugi proti Finski*, št. 184/06, 56.–57. odstavek, 12. oktober 2010).

(b) Uporaba navedenih načel pri obravnavani zadevi

59. Sodišče uvodoma ugotavlja, da je bil poseg v pravico družbe pritožnice do svobode izražanja povezan z objavo fotografije znanega slovenskega politika B. G. in njegove družine ob fotografiji družine nemškega nacističnega politika Josepha Goebbelsa v 9. številke tednika *Mladina*, ki ga izdaja družba pritožnica, marca 2011. Fotografiji sta bili objavljeni v satirični rubriki tednika skupaj s kratkim komentarjem (glej 8. do 9. odstavek zgoraj). V isti številki *Mladine* je bil objavljen tudi uvodnik, v katerem je avtor potegnil vzporednice med političnimi metodami politične stranke SDS, katere predstavnik je med drugim tudi B. G., in metodami članov nemške nacistične stranke (glej 7. odstavek zgoraj).

60. Kot ugotavlja Sodišče, je objava fotografije družine B. G. ob fotografiji družine nemškega nacističnega politika pomenila dovolj resen napad na ugled B. G., da je zadeva spadala v področje uporabe pravice do spoštovanja zasebnega življenja iz 8. člena konvencije (glej tudi zadevi *Fuchsmann proti Nemčiji*, št. 71233/13, 30. odstavek, 19. oktober 2017, in *Medžlis Islamske Zajednice Brčko in drugi*, navedeno zgoraj, 79. odstavek). Zato so morala domača sodišča vzpostaviti pravično ravnovesje med dvema pravicama, zagotovljenima s konvencijo, in sicer med pravico do svobode izražanja iz 10. člena na eni strani in pravico do spoštovanja zasebnega življenja iz 8. člena na drugi strani (glej 52. odstavek zgoraj).

61. Sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da so domača sodišča v postopku zaradi razžalitve, ki ga je B. G. sprožil zoper družbo pritožnico, priznala, da gre v tej zadevi za kolizijo dveh pravic, in sicer pravice do svobode izražanja in pravice do ugleda, ter poudarila pomen svobode družbe pritožnice do

objavljanja kritičnih komentarjev o B. G. (glej 20. in 22. odstavek zgoraj). Domača sodišča so presodila, da objava besedilnega gradiva ni posegla v pravico B. G. do ugleda (glej 18. odstavek zgoraj). Nasprotno pa so zaključila, da je bila kršitev storjena z objavo ter primerjavo fotografij družin B. G. in Josepha Goebbelsa (glej 18., 20. in 24. odstavek zgoraj).

62. Pri opravljanju nadzorne funkcije mora Sodišče na podlagi primera kot celote ugotoviti, ali so domača sodišča pri vzpostavitvi zgoraj navedenega ravnovesja med obravnavanimi pravicami v koliziji ostala znotraj polja proste presoje. V tej zvezi bo proučilo, ali so domača sodišča odločala v skladu z merili, ki jih je določilo Sodišče (glej 55. odstavek zgoraj), in zlasti, ali so v zadostnem obsegu upoštevala načela, neposredno povezana s predmetom sporne objave.

(i) *Stopnja prepoznavnosti osebe, na katero se objava nanaša*

63. Kot ugotavlja Sodišče, so domača sodišča priznala, da je B. G. javna osebnost, za katero so meje dopustnega kritičnega komentarja širše (glej 15., 18. in 24. odstavek zgoraj), in ne vidi razloga, da bi tej ugotovitvi nasprotovalo. Navaja, da so javne osebnosti neizogibno in zavestno izpostavljene budnemu očesu javnosti in morajo zato pokazati posebno visoko stopnjo strpnosti (glej zadevo *Milosavljević proti Srbiji*, št. 57574/14, 59. odstavek, 25. maj 2021, z nadaljnjimi sklici). Poleg tega se morajo politiki zavedati, da politična žalitev pogosto sega tudi na osebno področje; takšna so tveganja politike in svobodnega razpravljanja o idejah, ki so zagotovilo demokratične družbe (glej zadevi *Lopes Gomes da Silva proti Portugalski*, št. 37698/97, 34. odstavek, ESČP 2000-X, in *Mladina, d. d., Ljubljana proti Sloveniji*, št. 20981/10, 46. odstavek, 17. april 2014).

64. Poleg B. G. so bili na fotografijah tudi njegovi otroci in žena, ki niso javne osebnosti. Sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da so objavo in primerjavo družinskih fotografij, ki sta v središču te zadeve, v Sloveniji med drugim obsodili nekateri predstavniki novinarskega poklica in varuh človekovih pravic (glej 11. odstavek zgoraj), zlasti zaradi izpostavljenosti mladoletnih otrok B. G. Vendar je vprašanje v tej zadevi omejeno na tehtanje med pravicami družbe pritožnice in pravicami B. G., pri čemer so bili v spornem postopku neposredno vključeni interesi zadnjega navedenega. Nasprotno pa žena in otroci B. G. niso bili stranke v tem postopku in jim je bila v ločenih postopkih pred domačimi sodišči prisojena odškodnina (glej 31. odstavek zgoraj).

(ii) *Način pridobitve informacij in okoliščine nastanka fotografij*

65. Družba pritožnica je poudarila, da je bila fotografija družine B. G. posneta na javni maši ob prazniku Marijinega vnebovzetja na Brezjah, dogodku, na katerem je družina dejavno sodelovala ter dovolila, da so jih fotografirali in da so fotografije objavljene v različnih časopisih (glej 10. in 38. odstavek zgoraj). Sodišče ugotavlja, da je to dejstvo potrdilo tudi Ustavno

sodišče (glej 24. odstavek zgoraj) in da nič ne kaže na to, da bi bila družba pritožnica kaznovana samo zaradi objave te fotografije. Pravzaprav je poseg v svobodo izražanja družbe pritožnice nastal šele zaradi uporabe te fotografije v okviru primerjave z Goebbelsovo družino (glej 24. odstavek zgoraj).

66. V zvezi s tem Sodišče tudi ugotavlja, da si je B. G. dejavno prizadeval za pozornost javnosti in sam izpostavil svojo družino (glej 15. odstavek zgoraj). Glede na stopnjo njegove prepoznavnosti v javnosti se je zato njegovo »upravičeno pričakovanje«, da bo njegovo zasebno življenje učinkovito varovano, zmanjšalo (glej zadevo *Axel Springer AG*, navedeno zgoraj, 101. odstavek).

(iii) *Prispevek k razpravi v javnem interesu, oblika in vsebina objavljenega sporočila*

67. Sodišče znova poudarja, da je pri tehtanju interesov po 8. in 10. členu konvencije glavno merilo prispevek, ki ga fotografije ali članki v tisku prinašajo k razpravi v splošnem interesu (glej zadevo *Rothe*, navedeno zgoraj, 54. odstavek, in *Von Hannover* (št. 2), navedeno zgoraj, 109. odstavek, z nadaljnjimi sklici).

68. Kot ugotavlja, so domača sodišča presodila, da uvodnik in spremno besedilo nad fotografijama obravnavata politična vprašanja – natančneje, dopustnost primerjave B. G. z Josephom Goebbelsom in njunih političnih metod (glej 6., 15. in 23. odstavek zgoraj) – ter s tem prispevata k razpravi v javnem interesu. Enako so ugotovila tudi v zvezi z naslednjo številko *Mladine*, ki je obravnavala razpravo glede sporne objave (glej 12., 15. in 23. odstavek zgoraj). Sodišče se s to oceno strinja in pripisuje poseben pomen dejstvu, da je bila razprava glede sporne objave povezana s pomembnimi vprašanji javnega interesa, kot so metode političnih stranke in meje dopustne javne kritike v zvezi s tem.

69. Navaja, da bi bilo treba primerjavo obeh fotografij v tej zadevi opredeliti kot obliko vrednostne sodbe (glej 15. odstavek zgoraj), pri čemer pa se lahko taka sodba izkaže za pretirano, če ni zadostne dejstvene podlage (glej zadevo *Mladina, d. d. Ljubljana*, navedeno zgoraj, 43. odstavek). V zvezi s tem Sodišče upošteva argumente družbe pritožnice – ki jih vlada ni izpodbijala – da je prav B. G. sam izpostavil svojo družino medijem v političnem kontekstu (glej 36. odstavek zgoraj) in da je kritika, na kateri temelji obravnavana objava, neposredno povezana prav s političnimi metodami, ki jih je B. G. uporabil pri tem izpostavljanju, da bi pridobil politično podporo (glej 12. odstavek zgoraj). Zato ni mogoče trditi, da primerjava fotografij – čeprav nedvomno zelo provokativna – ni imela nobene dejstvene podlage.

70. Glede stopnje provokacije in vpliva primerjave na bralca so domača sodišča domnevno menila, da slikovna primerjava presega legitimno zadevo javnega interesa in ima večji učinek kot primerjava v besedilnem kontekstu (glej 18., 20. in 24. odstavek zgoraj). V zvezi s tem želi Sodišče poudariti, da

oblike izražanja ni mogoče ločiti od njenega konteksta in očitnega cilja (glej zadevo *Grebneva in Alisimchik proti Rusiji*, št. 8918/05, 62. odstavek, 22. november 2016), saj bi morala ocena, ali objava zadeva vprašanje javnega interesa, temeljiti na širši presoji predmeta in konteksta objave (glej zadevo *Tønsbergs Blad A. S. in Haukom proti Norveški*, št. 510/04, 87. odstavek, 1. marec 2007). Glede na to Sodišče meni, da je treba pri presoji obravnavane zadeve upoštevati tudi te vidike.

71. Prvič, poleg širšega konteksta, ki ga določa zgoraj navedena vsebina (glej 23. in 68. odstavek zgoraj), sta naslov in kratek opis neposredno nad fotografijama (glej 8. odstavek zgoraj) jasno pokazala politično in satirično razsežnost njune objave.

72. Drugič, sporni fotografiji sta bili objavljeni v satirični rubriki *Mladine* »Mladinamit« (glej 8. odstavek zgoraj), katere ime, ki vsebuje besedo »dinamit« (glej 4. odstavek zgoraj), odraža njen namerno provokativni in eksplozivni uredniški slog. Sodišče ne sprejema trditve domačih sodišč in vlade, da povprečni bralec *Mladine* ne bi razumel političnega konteksta obravnavanih fotografij in njunega širšega sporočila (glej 20., 24. in 44. odstavek zgoraj; glej, *med drugim*, tudi zadevi *Nikowitz in Verlagsgruppe News GmbH proti Avstriji*, št. 5266/03, 25. odstavek, 22. februar 2007, in *Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft mbH proti Avstriji* (št. 3), št. 66298/01 in 15653/02, 44. odstavek, 13. december 2005). Čeprav Sodišče priznava, da sta bili vlogi B. G. kot politika in očeta na fotografiji povezani (glej 18. in 24. odstavek zgoraj), meni, da bi povprečni bralec *Mladine* B. G. dojemal predvsem kot politika, obe fotografiji pa kot primerjavo dveh politikov in njunih političnih metod. Povprečni bralec si namreč med branjem satirične objave ne razlaga dobesedno, temveč upošteva njeno satirično naravo, ki vsebuje humorne prvine ter je seveda namenjena izzivanju in vznemirjanju (glej zadevo *Sousa Goucha*, navedeno zgoraj, 50. odstavek; zadevo *Grebneva in Alisimchik*, navedeno zgoraj, 59. odstavek, ter zadevo *Nikowitz in Verlagsgruppe News GmbH*, navedeno zgoraj, 25. odstavek).

73. Tretjič, Sodišče navaja, da je pri presoji »dolžnosti in odgovornosti« novinarja pomemben dejavnik morebitni vpliv obravnavanega medija in splošno velja, da imajo avdiovizualni mediji pogosto precej bolj neposreden in močnejši učinek kot tiskani mediji (glej zadevo *Jersild*, navedeno zgoraj, 31. točka, in zadevo *Murphy*, navedeno zgoraj, 69. odstavek). V zvezi s tem se Sodišču zdi pomembno poudariti, da je bila objava objavljena v satirični rubriki tednika, ki obravnava politične in kulturne teme (glej 4. odstavek zgoraj), in je kot tak namenjen točno določenemu občinstvu. Fotografiji nista bili objavljeni v glavnih tiskanih medijih in nista bili razširjeni po avdiovizualnih medijih. Zato sta imeli le omejen učinek na občinstvo in potem na ugled B. G. – dejavnik, ki bi ga morala domača sodišča upoštevati (primerjaj z zadevami *Zemmour proti Franciji*, št. 63539/19, 62. odstavek, 20. december 2022; *Radio France in drugi proti Franciji*, št. 53984/00, 39. odstavek, ESČP 2004-II, in *Animal Defenders International proti Združenemu*

kraljestvu [VS], št. 48876/08, 119. odstavek, ESČP 2013 (izvlečki)).

74. Nazadnje Sodišče v zvezi s primerjavo z nemškim nacističnim režimom ugotavlja, da te primerjave same po sebi ne opravičujejo obsodbe zaradi razžalitve na podlagi posebne stigme, povezane s tem režimom, zlasti če obstajajo posebne okoliščine, ki takšno primerjavo utemeljujejo (glej zadevo *Scharsach in News Verlagsgesellschaft proti Avstriji*, št. 39394/98, 43.–45. odstavek, ESČP 2003-XI). Poleg tega Sodišče ugotavlja, da je bil v zadevi *Wabl proti Avstriji* (št. 24773/94, 21. marec 2000) izraz »nacist« uporabljen brez kakršne koli povezave z osnovno razpravo, medtem ko je bila v obravnavani zadevi primerjava z nacističnim politikom Josephom Goebbelsom uporabljena prav zato, da se kritizirajo politične metode stranke SDS, vključno z metodami B. G., ki so podobne metodam nemškega nacističnega režima, med drugim tudi izpostavljanje družine enega od članov političnemu diskurzu, kot je poudarila družba pritožnica. Na koncu je treba poudariti, da novinarska svoboda vključuje tudi možnost uporabe nekoliko pretiravanja ali celo provokacije (glej *Lopes Gomes da Silva*, navedeno zgoraj, 34. odstavek).

(iv) *Posledice objave*

75. Glede posledic te objave Sodišče ugotavlja, da nobeno od domačih sodišč ni navedlo konkretnega negativnega vpliva ali učinka, ki bi jih objava lahko imela za B. G., temveč se je osredotočilo na posledice za ugled njegove družine, pri čemer Sodišče poudarja, da so družinski člani B. G. zaradi sporne objave prejeli odškodnino. Tudi ob predpostavki, da je bil zaradi navedenih člankov ugled B. G. okrnjen, ni bilo dokazano, da so bile posledice, ki jih je B. G. utrpel, dovolj resne, da bi prevladale nad interesom javnosti za pridobitev informacij, ki jih ti članki vsebujejo (glej *med drugim* zadevi *Pricope proti Romuniji*, št. 60183/17, 58. odstavek, 30. maj 2023, in *Stancu in drugi proti Romuniji*, št. 22953/16, 147. odstavek, 18. oktober 2022).

(v) *Zaključek*

76. Sodišče znova poudarja, da so bila domača sodišča pozvana k tehtanju pravic družbe pritožnice proti pravicam B. G., in ne proti pravicam članov njegove družine, ki so že prejeli odškodnino v ločenih domačih postopkih (glej 31. in 64. odstavek zgoraj). Glede na to in druge zgoraj navedene vidike Sodišče ugotavlja, da domača sodišča niso dovolj upoštevala širšega konteksta, v katerem je bila sporna objava dana v javnost, vključno s predhodno živahno razpravo o B. G. in njegovih političnih metodah na družbenih omrežjih, z njenim omejenim vplivom na bralce *Mladine* in z objavo v izrazito satirični rubriki tednika (glej 4. in 72. odstavek zgoraj).

77. Iz tega sledi, da domača sodišča niso prepričljivo dokazala nujne družbene potrebe, da bi varovanje ugleda B. G. prevladalo nad pravico družbe pritožnice do svobode izražanja in nad splošnim interesom spodbujanja svobode izražanja, kadar gre za vprašanja javnega interesa. Na ta zaključek

dejstvo, da je bil postopek, zoper katerega je bila vložena pritožba, pravdne in ne kazenske narave, ne more vplivati (glej zadevo *Zybertowicz proti Poljski*, št. 59138/10, 48. odstavek, 17. januar 2017, in zadevo *Mladina, d. d., Ljubljana*, navedeno zgoraj, 47. odstavek).

78. V skladu s tem poseg, zoper katerega je bila vložena pritožba, ni bil »potreben v demokratični družbi« v smislu drugega odstavka 10. člena konvencije.

79. Zato je bil 10. člen konvencije kršen.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

80. 41. člen konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

81. Družba pritožnica je zahtevala 5.253,85 evra (EUR), to je znesek, ki ga je morala plačati B. G. v domačem postopku, vključno z zakonitimi zamudnimi obrestmi za premoženjsko škodo. Poleg tega je zahtevala 13.693,84 EUR za nepremoženjsko škodo zaradi škodovanja njenemu ugledu kot posledica izida postopka pred domačimi sodišči.

82. Vlada ni nasprotovala plačilu zneska, zahtevanega za premoženjsko škodo, če bi bila ugotovljena kršitev konvencije. Nasprotovala pa je znesku, zahtevanemu za nepremoženjsko škodo, saj je menila, da bi bila ugotovitev kršitve zadostna.

83. Sodišče ugotavlja, da obstaja vzročna povezava med zahtevkom družbe pritožnice za premoženjsko škodo in ugotovljeno kršitvijo. Zato meni, da je primerno družbi pritožnici prisoditi celotni zahtevani znesek za premoženjsko škodo skupaj z zakonitimi obrestmi po domačem pravu, ki začnejo teči od dneva, ko je družba pritožnica znesek plačala (glej zadevo *Tușalp proti Turčiji*, št. 32131/08 in 41617/08, 57. odstavek, 21. februar 2012). Prav tako ocenjuje, da v okoliščinah te zadeve ugotovitev kršitve pomeni zadostno pravično zadoščenje za vso nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

84. Družba pritožnica je zahtevala tudi 19.089 EUR za stroške in izdatke, nastale v postopkih pred domačimi sodišči in Sodiščem.

85. Vlada je zahtevek družbe pritožnice izpodbijala z utemeljitvijo, da je pretiran. Menila je, da stroški za pravno zastopanje niso bili izkazani z zadostnimi dokumenti in niso bili ustrezno utemeljeni na uradni odvetniški tarifi.

86. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve

stroškov in izdatkov samo, če dokaže, da so ti dejansko nastali in so bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Poleg tega Sodišče znova poudarja, da ga ne zavezujejo domače tarife in prakse, čeprav so mu lahko v pomoč (glej, med drugim, zadevo *Gaspari proti Sloveniji*, pritožba št. 21055/03, 83. odstavek, 21. julij 2009).

87. Sodišče v tej zadevi ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in zgoraj navedenih meril prisoja pritožnici 10.000,00 EUR za kritje stroškov iz vseh naslovov.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;
2. *razsoja*, da je bil kršen 10. člen konvencije;
3. *razsoja*, da je ugotovitev kršitve zadostno pravično zadoščenje za vsako nepremoženjsko škodo družbe pritožnice;
4. *razsoja*,
 - (a) da mora tožena država družbi pritožnici v treh mesecih od dneva, ko sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije postane dokončna, plačati zneske:
 - (i) 5.253,85 EUR (pet tisoč dvesto triinpetdeset evrov in petinosemdeset centov) za premoženjsko škodo, skupaj z zakonitimi obrestmi po domačem pravu, ki začnejo teči z dnevom plačila tega zneska, in morebitnim davkom, ki se lahko obračuna;
 - (ii) 10.000 EUR (deset tisoč evrov) za stroške in izdatke ter morebitni davek, ki se lahko obračuna družbi pritožnici,
 - (b) da se od dneva poteka treh mesecev do plačila na navedena zneska obračunajo linearne obresti po stopnji, enaki stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
5. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnice za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku ter 13. januarja 2026 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Milan Blaško
sodni tajnik

Joanis Ktistakis
predsednik